C?ocuk Yeti?tirmeye Yo?nelik Anne-Baba Go?ru??leri O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *C?ocuk Yeti?tirmeye Yo?nelik Anne-Baba Go?ru??leri O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19438

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Yeti?tirmeye Yönelik Anne-Baba Görü?leri Ölçe?i, **çocuk yeti?tirme tutumlar?** alan?nda Arzu Özyürek taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? bir **ölçek**tir. Bu araç, anne ve babalar?n çocuklar?na kar?? sergiledikleri olumlu (demokratik) ve olumsuz yakla??mlar? belirlemeyi amaçlar. Toplam 39 maddeden olu?an bu **ölçek**, ebeveynlerin çocuk geli?imi ve disiplin yöntemlerine dair sahip olduklar? temel görü?leri 5'li **Likert tipi** bir derecelendirme ile ölçmektedir.

Ölçek, ebeveynlik tarz?n?n iki ana bile?enini, yani destekleyici ve yap?c? yakla??mlar? içeren Olumlu/Demokratik Tutum boyutunu, ele?tirel ve k?s?tlay?c? yakla??mlar? içeren Olumsuz Tutum boyutundan ay?rt ederek psikometrik bir de?erlendirme sunmaktad?r. Bu çal??ma, Türkiye'deki ebeveynlik pratiklerinin bilimsel olarak incelenmesine önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Anne-baba tutumlar?, **çocuk yeti?tirme tutumlar?**, ebeveynlik, demokratik tutum, olumsuz tutum, psikolojik **ölçek** geli?tirme, Likert.

Yazarlar

Arzu Özyürek

Amaç

Ölçe?in temel amac?, anne ve babalar?n çocuk yeti?tirmeye dair benimsedikleri **tutumlar?** sistematik bir ?ekilde ölçmek ve bu tutumlar?n iki ana boyutta (Olumlu/Demokratik ve Olumsuz Tutum) nas?l da??ld???n? tespit etmektir. Bu sayede, ebeveynlik e?itimleri ve psikolojik dan??manl?k hizmetleri için somut ve geçerli veri sa?lanmas?, müdahale programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi hedeflenmi?tir.

Geli?tirme çal??mas?, özellikle Türkçe konu?ulan ba?lamda, çocuk yeti?tirme pratiklerinin kültürel farkl?l?klar?n? da göz önünde bulundurarak, ebeveynlerin çocuklar?n?n davran??lar?n? nas?l de?erlendirdiklerini ve onlara nas?l tepki verdiklerini anlamaya odaklanm??t?r. Bu **ölçek**, hem ara?t?rma hem de klinik uygulamalarda kullan?labilecek nitelikte bir araç sunmaktad?r.

Yap?

Ölçek, ebeveynlik literatüründe yayg?n olarak kabul gören iki temel yap?y? ölçmektedir: **Olumlu/Demokratik Tutum** ve **Olumsuz Tutum**. Demokratik tutum, çocu?a destek, sevgi, övgü ve özerklik tan?ma gibi yap?c? yakla??mlar? içerirken; Olumsuz tutum, daha k?s?tlay?c?, cezaland?r?c?, a??r? kontrolcü veya ihmalkar yakla??mlar? temsil etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu iki boyut, ebeveynlerin çocuklar?yla kurduklar? ili?kinin kalitesini ve çocuklar?n?n psikososyal geli?imini etkileyen temel mekanizmalar? yans?tmaktad?r. Ölçek, ebeveyn görü?lerini bu z?t kutuplar üzerinden derecelendirerek her bir ebeveynin bask?n **çocuk yeti?tirme tutumlar?** profilini ortaya ç?karmay? sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesi olan Özyürek (2018) çal??mas?nda detayland?r?lm??t?r. Geçerlik çal??malar?, ölçek maddelerinin ölçmek istedikleri yap?y? (ebeveyn tutumlar?) ne derece do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Geli?tirme çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan iki faktörlü yap?s?n? (Olumlu ve Olumsuz Tutum) istatistiksel olarak do?rulam??t?r. Ayr?ca, maddelerin ilgili uzman görü?leri al?narak kapsam ve görünü? geçerli?i de sa?lanm?? olup, maddelerin kültürel olarak uygunlu?u ve anla??l?rl??? kontrol edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, psikometrik standartlara uygun olarak iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak rapor edilmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü, yani ebeveynin görü?ünün bir maddeden di?erine tutarl? bir ?ekilde yans?d???n? göstermektedir.

Geli?tirme çal??mas?nda, Olumlu Tutum ve Olumsuz Tutum alt boyutlar? için ayr? ayr? **güvenirlik** de?erleri hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar?n .70 ve üzerinde olmas?, ölçe?in sa?lam ve tekrarlanabilir sonuçlar üretti?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Çocuk Yeti?tirmeye Yönelik Anne-Baba Görü?leri Ölçe?i, yürütülen **Faktör Analizi** sonuçlar?na göre iki temel faktör alt?nda toplanm??t?r. Bu iki faktör, ebeveynlik davran??lar?n?n temel spektrumunu temsil etmektedir:

Olumsuz Tutum Boyutu: Toplam 24 maddeden olu?maktad?r. Bu faktör, ebeveynin kat?, ele?tirel, cezaland?r?c? veya çocukla duygusal mesafeyi koruyan yakla??mlar?n? ölçer.
Olumlu/Demokratik Tutum Boyutu: Toplam 15 maddeden olu?maktad?r. Bu faktör, ebeveynin destekleyici, te?vik edici, çocu?un fikirlerine de?er veren ve özerkli?ini destekleyen yakla??mlar?n? ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Toplamda 39 madde içeren bu yap?, ebeveynlik **tutumlar?** aras?ndaki karma??k ili?kiyi iki net boyuta ay?rarak ara?t?rmac?lara kolayl?k sa?lamaktad?r. Faktör yükleri, maddelerin ilgili faktöre güçlü bir ?ekilde yüklendi?ini göstermi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme

Format: Yaz?l? öz bildirim **ölçek** format?. 5'li **Likert tipi** derecelendirme kullan?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler (Anne ve Babalar)

Age Group: Yeti?kinler (Çocuk yeti?tirme sorumlulu?u olan bireyler)

Population Details: Türkiye'de ya?ayan, çocuk sahibi olan ebeveynler üzerinde standardizasyon çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, kâ??t-kalem testi veya dijital öz bildirim yöntemi. Derecelendirme sistemi ?u ?ekildedir: "Tamamen Kat?l?yorum" (5 puan) ve "Hiç Kat?lm?yorum" (1 puan).

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, çocuk geli?imi, tutum, psikometri, **güvenirlik**, demokratik ebeveynlik, psikolojik de?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: a.ozyurek@karabuk.edu.tr

Correspondence Address: Arzu Özyürek (2018 çal??mas? s?ras?nda Karabük Üniversitesi'nde görev yapmaktayd?).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Arzu Özyürek taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve varsa ücretlendirme bilgileri hakk?nda en güncel bilgiye ula?mak için sorumlu yazar (Arzu Özyürek) ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m? genellikle orijinal makaleye usulüne uygun at?f yapmak ?art?yla serbest

ARABPSYCHOLOGY.COM

b?rak?lmaktad?r.

Ölçe?in orijinal makale ba?lant?s? Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r: dergipark.org.tr

The original PDF can be downloaded here: cocuk-yetistirmeye-yonelik-anne-baba-gorusleri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özyürek, A . (2018). Anne- baba çocuk yeti?tirme tutumlar? ve üç farkl? ölçek geli?tirme çal??mas?. *Türkiye Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi, 22*(2) , 659-676. (Eri?im Linki: dergipark.org.tr)

C?ocuk Yeti?tirmeye Yo?nelik Anne-Baba Go?ru??leri O?lc?e?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

C?ocuk olumlu davran?s?lar sergiledig?inde o?vu?lmelidir.
Olumsuz Tutum: 24 madde
Olumlu/ demokratik Tutum: 15 madde
Toplam 39 madde

ARABPSYCHOLOGY.COM